Osasun Eskualde Oinarrizkoa
San Adrián

Observatorio de Salud Comunitaria de Navarra
Nafarroako Osasun Komunitarioaren Behatokia

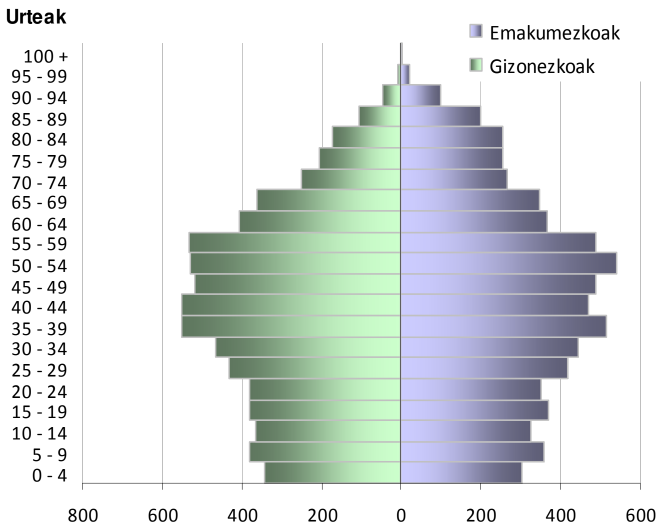

1. Argibide orokorrak

Biztanleria (2016):	13.864 biztanle
Zabalera:	146,10 km^2
Nafarroa2000 zer eskualdetakoa:	Erriberagoiena (ikus mapa)
Udalerriak:	Andosilla, Azagra, Cárcar, San Adrián

2. Komunitatea eta osasuna

San Adriango eskualde oinarrizkoko biztanleriaren piramideak erraboil itxura du; 35etik 60 urte bitarteko biztanleak dira nagusi, nahiz eta oinarrian talde franko agertzen diren. San Adriango eskualde oinarrizkoa da 14-19 urteko amak dituzten jaioberrien tasa (‰10,6), muturreko pobreziaren arriskuaren tasa (%11,4) eta bakarrik bizi diren 80 urte edo gehiagoko gizonezkoen etxeen portzentajea (%16,3) handienak dituztenetarik.

San Adriangoa emaitza okerrenak agertzen dituzten eskualde oinarrizkoen %25en artean artean dago, diabetesa diagnostikatua duten pertsonen prebalentziari dagokionez (%7,8), emakumezkoen antsiolitiko eta antidepresiboen kontsumoari dagokionez (%19,2), urteko kontrol erregistratua duten deabetiko eta hipertentsiodunen portzentajeari dagokionez (%61,8 eta %55,7, hurrenez hurren) eta emakumezko jaioberrien bizi itxaropenari dagokionez (85,1 urte).

Nafarroa2000 zonifikazioan San Adriango eskualde oinarrizkoa Erriberagoieneko eskualdean baitago, aurrekoez gain, ondoko orrialdeko irudian agertzen dira Erriberagoienari dagozkion adierazleak, bizimoduei, enpleguari eta ikasketa mailari buruzko inkestetatik atereak. Erriberagoieneko eskualdean emaitza hoberenak agertzen dira gazteen alkohol kontsumo intentsiboari dagokionez (%28,2). Kontrara, eskualde honek emaitza okerrenak agertzen ditu tabakoaren eguneroko kontsumoari dagokionez 14 urtetik goitikoen artean (%25,0), bereziki gazteen artean (%28,4), baita gazteen sedentarismoari dagokionez ere (%27,5).

3. Osasunerako baliabideak

Komunitatean osasunerako aktiboak daude, hau da, osasuna eta ongizatea mantentzeko eta sortzeko pertsonek, komunitateek eta herriek duten gaitasuna indartzen ahal duten baliabideak (salutogenesia).

→ Ikus eskualdeko aktiboen mapa

4. Adierazleen laburpena

Ondoko irudian agertzen dira, adierazle sorta baterako, eskualdeko balioak (puntu gorria) Nafarroako batez bestekoaren aldean (barra bertikala) eta Nafarroako eskualde oinarrizkoen multzoaren aldera. Adierazleen deskribapen zehatzagorik nahi izanez gero ikus daitezke haien banakako fitxak, Behatokiaren webgunean.

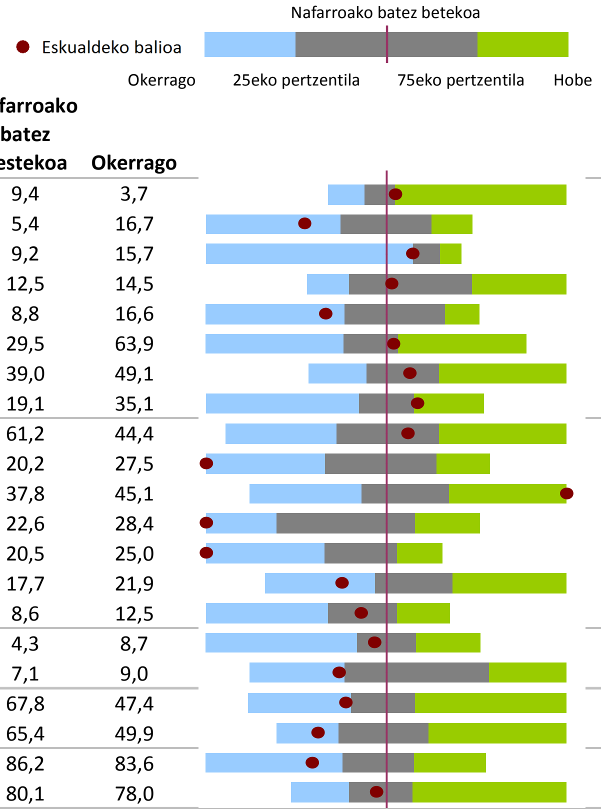

Taldea	Adierazlea	Epea	Eskualdeko kasu kop.	Eskualdeko balioa	Nafarroako batez bestekoa	Okerrago	Hobe
Faktore soziodemografikoak	1. Jaiotza tasa	2015	141	10,2	9,4	3,7	27,0
	2. 14-19 urteko ama duten jaioberriak	2011-2015	23	10,6	5,4	16,7	0,0
	3. Gehienez ere lehen mailako ikasketak dituzten gazteak #	2011	269	8,3	9,2	15,7	6,7
	4. Langabezia tasa #	2016	-	12,4	12,5	14,5	7,9
	5. Muturreko pobreziaren arriskuaren tasa	2015	-	11,4	8,8	16,6	4,7
	6. Zahartzaroko mendekotasun indizea	2016	2.590	28,1	29,5	63,9	2,7
	7. Bakarrik bizi diren > 80 urteko emakumezkoen etxeak	2016	-	36,1	39,0	49,1	15,8
	8. Bakarrik bizi diren > 80 urteko gizonezkoen etxeak	2016	-	16,3	19,1	35,1	10,3
Bizimoduak	9. Partez edo guztiz amagandik edoskitzen duten 6 hilabeteko haurrak	2015	82	63,4	61,2	44,4	80,0
	10. Sedentarismoa gazteetan (14-29 urte) #	2013	33	27,5	20,2	27,5	16,0
	11. Alkoholaren kontsumo intentsiboa gazteetan (14-29 urte) #	2013	41	28,2 *	37,8	45,1	28,2
	12. Tabakoaren kontsumoa gazteetan (14-29 urte) #	2013	41	28,4	22,6	28,4	19,6
	13. Tabakoaren eguneroko kontsumoa #	2012	50	25,0	20,5	25,0	19,2
	14. Antsiolitikoen eta antidepresiboen kontsumoa emakumezkoetan	2016	1.381	19,2 *	17,7	21,9	11,7
	15. Antsiolitikoen eta antidepresiboen kontsumoa gizonezkoetan	2016	591	9,2	8,6	12,5	7,3
Gaixotze-tasa	16. Haurren obesitatearen prebalentzia (0-5 urte)	2015	32	4,6	4,3	8,7	2,0
	17. Diabetesa diagnostikaturiko pertsonen prebalentzia	2017	911	7,8 *	7,1	9,0	4,6
Osasun Sistema	18. HbA1c-ren neurketa duten diabetikoak	2016	562	61,8 *	67,8	47,4	94,2
	19. TA-ren neurketa duten hipertentsoak	2016	1.334	55,7 *	65,4	49,9	90,7
Heriotza-tasa	20. Emakumezkoen bizi-itxaropena jaiotzean	2008-2015	-	85,1 *	86,2	83,6	87,6
	21. Gizonezkoen bizi-itxaropena jaiotzean	2008-2015	-	79,9	80,1	78,0	84,1

Adierazleen iturria: 1-2: Bizt. Mugimendu Nat.; 3: Zentsua; 4: Bizt. Aktiboaren Ink.; 5: Errenta Estat.; 6-8: Errolda; 10-12: Naf. Gazteen Ink.; 13: Bizi-Baldintzen Ink.; 14-15: Botika Prest.; 9, 16-19: Oin.Osasun Lag.; 20-21: Naf. Osasun Pub. eta Lan Osas. Inst.

Nafarroako Erriberagoieneko adierazleak, Nafarroa 2000 zonifikazioaren arabera (NEI). Irudian adierazten diren balioen kopurua: 7 balio, 3, 4 eta 13. adierazleetan; 6 balio, 10-12. adierazleetan.
***** Nabarmen desberdinak (p < 0,05) Nafarroako emaitzatik (bizimoduen, gaixotze-tasaren, osasun sistemaren eta heriotza-tasaren adierazleetarako egindako kontrastea).
1. Jaiotze-tasa gordina (‰); **2.** Urteko ugalkortasun-tasa berariazkoa (‰) 14-19 urteko ametan; **3.** 2. graduko ikasketak burutu ez dituzten 20-24 urteko gazteen %; **4.** Langabetuen % biztanleria aktiboaren aldean, 4 hiruihilekoko batez bestekoa; **5.** Etxeko guztien errentaren baturak pobreziaren atalasetik behera egiten duenean, halako etxeetan bizi diren pertsonen % (kontsumo unitate bakoitzeko urteko diru-sarreren medianaren %30, pertsonen banaketa hartuta. Pobreziaren atalasea, 2015ean: 5.150 €); **6.** ≥ 65 urteko pertsonen %, 15-64 urteko pertsona guztien aldera; **7 eta 8.** Bakarrik bizi diren ≥ 80 urteko pertsonen %, adin horretan familiaren etxebizitzetan bizi diren guztien aldean; **9.** 170-190 egunetara partez edo osotara amagandik edoskitzen duten bularreko haurren %; **10.** Ohiko jardueran nahiz aisialdian jarduera fisiko urria edo batere egiten ez duten 14 - 29 urteko gazteen %; **11.** Azken 30 egunean kontsumo trinkoa edo betekada (*binge drinking*) egin duten 14-29 urteko gazteen % (4 EUE edo gehiago emakumeen artean, eta 5 EUE edo gehiago gizonezkoen artean, bi orduz); **12.** Egunero tabakoa kontsumitzen duten 14-29 urteko gazteen %; **13.** Egunero tabakoa kontsumitzen duten ≥ 15 urteko pertsonen %; **14 eta 15.** Azken urtean ,talde hauetarikoren bateko 3 ontzi gutxienez kontsumitu dituzten pertsonen tasa doitua: N50B antsiolitikoak, N05C hipnotikoak eta lasaigarriak eta/edo N06A antidepresiboak (T. gordina: emakumezkoak 20,5 eta gizonezkoak 8,6); **16.** Obesitatearen prebalentzia doitua 0 - 5 urteko biztanlerian, OMEak haurren hazkunderako dituen patroien arabera definiturik (z-score >= +2); **17.** 2 motako diabetesa duten ≥ 20 urteko pertsonen prebalentzia doitua (T. gordina: 8,3); **18.** 2 motako diabetesa izanik, azken urtean hemoglobina glikosilatuaren neurketa (HbA1c) izan duen biztanleriaren %; **19.** Azken urtean hipertentsioa diagnostikatu eta tentsio arteriala neurtu zaion biztanleriaren %; **20 eta 21.** Pertsona bat egungo heriotza-tasen arabera ustez biziko den batez besteko urte kopurua.